

BỔ SUNG “LÝ LUẬN VỀ ĐƯỜNG LỐI ĐỔI MỚI” LÀ MỘT BỘ PHẬN CẤU THÀNH NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG - BƯỚC PHÁT TRIỂN TƯ DUY LÝ LUẬN CỦA ĐẢNG

PGS, TS. BÙI ĐÌNH PHONG

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

● **Tóm tắt:** Trong gần 40 năm đổi mới, Đảng ta đã có bước phát triển vượt bậc về tư duy lý luận, một trong những bước trưởng thành đó là nhận thức về nền tảng tư tưởng của Đảng. Từ Đại hội VII đến Đại hội XIII, Đảng khẳng định lấy chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho mọi hoạt động của Đảng. Trên nền tảng tư tưởng đó, Đảng đã hoạch định đường lối đổi mới; lý luận về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta... Tất cả được đúc kết trong Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội, ngọn cờ tư tưởng, lý luận soi sáng con đường đi tới tương lai tươi sáng của dân tộc. Từ Đại hội XIV, cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, “lý luận về đường lối đổi mới” được bổ sung vào nền tảng tư tưởng của Đảng, đánh dấu bước phát triển quan trọng trong tư duy lý luận của Đảng ta trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

● **Từ khóa:** Chủ nghĩa Mác - Lênin; Tư tưởng Hồ Chí Minh; Lý luận về đường lối đổi mới; Nền tảng tư tưởng của Đảng.

Quá trình nhận thức của Đảng về nền tảng tư tưởng của Đảng

Trải qua 61 năm (1930-1991) với 6 kỳ Đại hội (từ Đại hội I đến Đại hội VI), đến Đại hội VII, lần đầu tiên Đảng ta đề cập đến “nền tảng tư tưởng của Đảng”. *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội* (Cương lĩnh năm 1991) khẳng định: “Đảng lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động”¹.

Văn kiện Đại hội VII bước đầu phân tích,

làm rõ vì sao Đảng lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động? Đảng ta nhấn mạnh: “Kiên trì chủ nghĩa Mác - Lênin là vấn đề có tính nguyên tắc số một đối với Đảng ta. Trung thành với chủ nghĩa Mác - Lênin có nghĩa là nắm vững bản chất cách mạng và khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin, vận dụng một cách đúng đắn, thích hợp với điều kiện nước ta, góp phần phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin một cách sáng tạo. Chúng ta phải đấu tranh chống những luận điệu và thủ

đoạn đả kích, phủ nhận, xuyên tạc chủ nghĩa Mác - Lênin, từ phía những thế lực thù địch, những kẻ cơ hội”².

Về tư tưởng Hồ Chí Minh, tại Đại hội VII, lần đầu tiên Đảng ta đưa ra khái niệm: "...tư tưởng Hồ Chí Minh chính là kết quả sự vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin trong điều kiện cụ thể của nước ta, và trong thực tế tư tưởng Hồ Chí Minh đã trở thành một tài sản tinh thần quý báu của Đảng và của cả dân tộc"³. Nội hàm khái niệm cho thấy, trong tư tưởng Hồ Chí Minh có ánh sáng chủ nghĩa Mác - Lênin. Trên cơ sở đó, Đảng ta phân tích rõ thêm ý nghĩa của tư tưởng Hồ Chí Minh đối với mỗi người dân Việt Nam: "Tư tưởng Hồ Chí Minh đối với mỗi người Việt Nam là vô cùng gần gũi, gắn liền với tình cảm yêu thương vô hạn của nhân dân đối với Bác, bởi công lao to lớn và đạo đức cách mạng trong sáng của Người. Vì vậy, nói tư tưởng Hồ Chí Minh là phù hợp với thực tế cách mạng nước ta, phù hợp với tình cảm và nguyện vọng của toàn Đảng, toàn dân ta"⁴.

Cần phải nói rõ thêm, tuy đến Đại hội VII Đảng ta mới đề cập đến tư tưởng Hồ Chí Minh nhưng điều đó hoàn toàn không có nghĩa là đến thời điểm đó mới có tư tưởng Hồ Chí Minh. Trong thực tế, tư tưởng Hồ Chí Minh đã hình thành về cơ bản từ năm 1920. Khi Người qua đời (năm 1969), *Điều văn của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Việt Nam* khẳng định: "HỒ CHU TỊCH đã qua đời! Nhưng Người để lại cho chúng ta một di sản vô cùng quý báu. Đó là thời đại HỒ CHÍ MINH, thời đại rực rỡ nhất trong lịch sử quang vinh của dân tộc. Đó là kỷ nguyên độc lập, tự do của Tổ quốc, kỷ nguyên chủ nghĩa xã hội ở nước ta"⁵. Đại hội IV của Đảng khẳng định, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã để lại cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân và các thế hệ mai sau những di sản bất diệt. Bác là người sáng

lập và rèn luyện Đảng ta, người khai sinh nước Cộng hòa Dân chủ Việt Nam, người vun trồng khối đại đoàn kết dân tộc và xây dựng lực lượng vũ trang cách mạng, vị lãnh tụ thiên tài của giai cấp công nhân và nhân dân ta, người anh hùng dân tộc vĩ đại, người chiến sĩ lỗi lạc của phong trào cộng sản quốc tế⁶. Những đánh giá, ghi nhận nêu trên của Đảng tuy chưa có cụm từ "tư tưởng Hồ Chí Minh" và "nền tảng tư tưởng của Đảng" nhưng nội dung của các văn kiện đã chứa đựng tinh thần đó.

Đại hội VI mở đầu công cuộc đổi mới, tuy Đảng ta chưa dùng cụm từ "tư tưởng Hồ Chí Minh", nhưng bốn bài học kinh nghiệm là những điểm mấu chốt trong tư tưởng của Người. Đó là các bài học: 1) Lấy dân làm gốc; 2) Xuất phát từ thực tế, tôn trọng và hành động theo quy luật khách quan; 3) Kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại; 4) Xây dựng Đảng ngang tầm nhiệm vụ của một đảng cầm quyền. Từ những bài học đó, Đảng ta xác định trước hết phải đổi mới tư duy: "Muốn đổi mới tư duy, Đảng ta phải nắm vững bản chất cách mạng và khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin, kế thừa di sản quý báu về tư tưởng và lý luận cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh"⁷.

Có thể coi những đúc kết ở Đại hội VI và các văn kiện trước đó là cơ sở để Đại hội VII của Đảng đề cập đến chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh - nền tảng tư tưởng của Đảng.

Câu hỏi đặt ra là tại sao khi bàn về hai thành tố chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng, Đảng ta lại không giải thích nhiều về chủ nghĩa Mác - Lênin mà chỉ giải thích, làm rõ tư tưởng Hồ Chí Minh? Điều dễ hiểu là chủ nghĩa Mác - Lênin đã được Hồ Chí Minh và Đảng ta đề cập từ năm 1920 và ngày càng được khẳng định trong thực tế và các văn kiện của Đảng. Trong tác

phẩm *Đường cách mệnh* (năm 1927), tác phẩm lý luận có tính hệ thống đầu tiên của Nguyễn Ái Quốc nhằm khai trí, khai tâm, khai đức cho cán bộ và Nhân dân đã nói đến “phải theo chủ nghĩa Mã Khắc Tư và Lênin”⁸. Trong trang đầu của tác phẩm, Người dẫn lời dạy của V.I.Lênin về vai trò của lý luận cách mạng: “Không có lý luận cách mệnh, thì không có cách mệnh vận động... Chỉ có theo lý luận cách mệnh tiên phong, đảng cách mệnh mới làm nổi trách nhiệm cách mệnh tiên phong”⁹. Tác phẩm nêu luận điểm: “Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lênin”¹⁰. Sau này, Hồ Chí Minh đã nhiều lần phân tích, làm rõ bản chất khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin. Trong *Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I, Trường Nguyễn Ái Quốc*, Người khẳng định: “Lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin là sự tổng kết kinh nghiệm của phong trào công nhân từ trước đến nay của tất cả các nước. Nó là: “Khoa học về các quy luật phát triển của tự nhiên và xã hội; khoa học về cách mạng của quần chúng bị áp bức và bị bóc lột; khoa học về thắng lợi của chủ nghĩa xã hội ở tất cả các nước; khoa học về xây dựng chủ nghĩa cộng sản” (Xtalin)”¹¹.

Sau Đại hội VII, các Đại hội tiếp theo của Đảng đều đề cập đến nền tảng tư tưởng của Đảng. Đại hội IX của Đảng đã chỉ rõ con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta: “Đảng và nhân dân ta quyết tâm xây dựng đất nước Việt Nam theo con đường xã hội chủ nghĩa trên nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh”¹². Cách trình bày này có thể hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh không chỉ là nền tảng tư tưởng của Đảng mà còn là nền tảng tư tưởng của công cuộc đổi mới. Đại hội IX bổ sung khái niệm “tư tưởng Hồ Chí Minh” và khẳng

định: “Tư tưởng Hồ Chí Minh soi đường cho cuộc đấu tranh của nhân dân ta giành thắng lợi, là tài sản tinh thần to lớn của Đảng và dân tộc ta./ Khẳng định lấy chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động là bước phát triển quan trọng trong nhận thức và tư duy lý luận của Đảng ta”¹³.

Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011) được thông qua tại Đại hội XI tiếp tục khẳng định: “Đảng lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động”¹⁴. Cương lĩnh của Đảng hoàn thiện thêm một bước khái niệm “tư tưởng Hồ Chí Minh”, như một cách giải thích rõ hơn vì sao cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng của Đảng. Cương lĩnh viết: “Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại; là tài sản tinh thần vô cùng to lớn và quý giá của Đảng và dân tộc ta, mãi mãi soi đường cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta giành thắng lợi”¹⁵.

Đại hội XII và XIII tuy không nhắc lại cụm từ “Đảng lấy chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng”, nhưng trong thực tế, Đảng và công cuộc đổi mới đều vận hành trên nền tảng tư tưởng đó.

Đảng ta bổ sung nền tảng tư tưởng của Đảng ở Đại hội XIV

Tại “Quan điểm chỉ đạo” thứ nhất¹⁶ trong *Dự thảo Báo cáo chính trị trình Đại hội XIV*, Đảng ta khẳng định: “Kiên định và vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư

tưởng Hồ Chí Minh, lý luận về đường lối đổi mới”¹⁷. Cách diễn đạt mới này cho thấy, sau 40 năm đổi mới, đặc biệt qua tổng kết nhiệm kỳ Đại hội XIII, Đảng ta có sự điều chỉnh, bổ sung, xác định “lý luận về đường lối đổi mới” là một bộ phận cấu thành nền tảng tư tưởng của Đảng. Cần làm rõ, hiểu đúng đắn, đầy đủ quan điểm của Đảng trên các khía cạnh sau:

Trước hết, cần thống nhất cách hiểu hai từ “bổ sung”. “Bổ sung” là thêm vào cho đầy đủ hơn như “bổ sung ý kiến”, “báo cáo bổ sung”, “bổ sung kiến thức mới”, v.v.. Thời gian từ bổ sung cái mới vào cái cũ trước đó có thể ngắn, dài khác nhau. Chủ đề bài viết được hiểu là bổ sung “lý luận về đường lối đổi mới” vào nền tảng tư tưởng của Đảng được nêu lên ở Cương lĩnh năm 1991 và Cương lĩnh năm 2011, thời gian khoảng 35 năm.

Hai là, xác định “lý luận về đường lối đổi mới” là bộ phận cấu thành nền tảng tư tưởng của Đảng được hiểu như thế nào? Cụm từ “đường lối đổi mới” và “lý luận về đường lối đổi mới” đã được đề cập ở các kỳ Đại hội trước Đại hội XIV ra sao? Đại hội XIII đã đề cập đến những cụm từ đó. Đảng ta khẳng định: “*Nhìn lại 35 năm thực hiện công cuộc đổi mới, 30 năm thực hiện Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội, lý luận về đường lối đổi mới, về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của Việt Nam ngày càng hoàn thiện và từng bước được hiện thực hóa*”¹⁸. Cũng trong Đại hội này, Đảng nêu rõ “*kiên định đường lối đổi mới của Đảng*” là một trong bốn kiên định¹⁹ thuộc “*Quan điểm chỉ đạo*” của Đảng.

Cách trình bày trong Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng khác cách trình bày trong Văn kiện Đại hội XIII. Đại hội XIII viết: “*Lý luận về đường lối đổi mới*” được hiểu là một thành tố “*độc lập*”, một thành quả

quan trọng về lý luận của công cuộc đổi mới, chưa đặt vấn đề là nền tảng tư tưởng của Đảng. Còn “*Quan điểm chỉ đạo*” ở Đại hội XIII không có hai từ “*lý luận*” mà chỉ là “*kiên định đường lối đổi mới*”. Lần này, Đảng ta đặt “*lý luận về đường lối đổi mới*” gắn với việc kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, thuộc kiên định đầu tiên trong “*Quan điểm chỉ đạo*” thứ nhất. Điểm nhấn từ khóa ở đây là hai từ “*lý luận*” và mệnh đề “*lý luận về đường lối đổi mới*” gắn với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh tạo thành một chỉnh thể về nền tảng tư tưởng của Đảng.

Ba là, nội hàm “*lý luận về đường lối đổi mới*” là gì? Đó là những nhận thức lý luận quan trọng về các quan điểm chỉ đạo, mục tiêu lý tưởng, vai trò của Nhân dân, những vấn đề cơ bản về phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, con người, quốc phòng, an ninh, đối ngoại, hội nhập quốc tế, xây dựng hệ thống chính trị, v.v.. *Báo cáo một số vấn đề mới, quan trọng trong Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng* nêu rõ: “*Lý luận về đường lối đổi mới là sự vận dụng và phát triển sáng tạo, cụ thể hóa các nguyên tắc, các nguyên lý phổ quát của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh phù hợp với thực tiễn 40 năm đổi mới ở Việt Nam, thể hiện sự thống nhất giữa lý luận và thực tiễn, giữa mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, sự đột phá lý luận cơ bản của Đảng ta về phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và đẩy mạnh hội nhập quốc tế sâu rộng. Lý luận về đường lối đổi mới là tổng thể các quan điểm, tầm nhìn, định hướng phát triển đất nước và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa; Nhân dân là trung tâm, là chủ thể; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; xác lập mô hình chủ nghĩa xã hội Việt Nam với 3 trụ cột nền tảng: Nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; Nhà nước pháp quyền xã hội*

chủ nghĩa Việt Nam của Nhân dân, do Nhân dân và vì Nhân dân dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam; nền dân chủ xã hội chủ nghĩa; xây dựng thành công một nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc. Theo đó, lý luận về đường lối đổi mới trở thành một bộ phận cấu thành của nền tảng tư tưởng, tiếp tục dẫn dắt đất nước phát triển trong kỷ nguyên mới của dân tộc”²⁰.

*Bốn là, cần nhận thức đúng đắn, toàn diện, sâu sắc việc Đảng ta đề cập đến các thành tố tạo thành nền tảng tư tưởng của Đảng. Đây hoàn toàn không phải là phép cộng đơn giản của ba thành tố mà là sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và lý luận về đường lối đổi mới. Đảng ta khẳng định nền tảng tư tưởng là chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh điều đó thể hiện sự gắn quyện chặt chẽ sức sống mãnh liệt, trường tồn giữa chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Không có chủ nghĩa Mác - Lênin, không thể có tư tưởng Hồ Chí Minh. Chủ nghĩa Mác - Lênin tạo ra bước ngoặt, đóng vai trò quyết định bước phát triển mới về chất của tư tưởng Hồ Chí Minh; làm cho tư tưởng Hồ Chí Minh mang bản chất khoa học, cách mạng và nhân văn triệt để. Đại tướng Võ Nguyên Giáp khẳng định: “Tư tưởng Hồ Chí Minh nằm trong hệ tư tưởng Mác - Lênin và chủ nghĩa Mác - Lênin là nguồn gốc chủ yếu nhất của tư tưởng Hồ Chí Minh”²¹. Tư tưởng Hồ Chí Minh thuộc hệ tư tưởng Mác - Lênin, nhưng “đã có bước phát triển mới, làm phong phú thêm chủ nghĩa Mác - Lênin trên một loạt vấn đề cơ bản và cấp bách của dân tộc và thời đại nhằm *đáp ứng những yêu cầu mới của cách mạng, cả trong cách mạng dân tộc dân chủ và cách mạng xã hội chủ nghĩa*”²². Tư tưởng Hồ Chí Minh có bước phát triển mới, làm phong phú chủ nghĩa*

Mác - Lênin không chỉ ở Việt Nam mà cả đối với cách mạng giải phóng dân tộc trên thế giới²³. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhấn mạnh rằng, Đảng ta “*luôn luôn kiên định và vững vàng trên nền tảng tư tưởng lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin - học thuyết khoa học và cách mạng của giai cấp công nhân và quần chúng lao động*. Tinh khoa học và cách mạng triệt để của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là những giá trị bền vững, đã và đang được những người cách mạng theo đuổi và thực hiện. Nó sẽ còn tiếp tục phát triển và có sức sống trong thực tiễn cách mạng cũng như trong thực tiễn phát triển của khoa học”²⁴.

Công cuộc đổi mới là một giai đoạn lịch sử “mang tầm vóc và ý nghĩa cách mạng, là quá trình cải biến sâu sắc, toàn diện, triệt để”²⁵, tạo ra những bước tiến quan trọng cả về nhận thức lý luận, thực tiễn và tổ chức thực hiện. Đảng ta khẳng định, thành tựu của đổi mới là “sản phẩm kết tinh sức sáng tạo, là kết quả của một quá trình nỗ lực phấn đấu bền bỉ, liên tục qua nhiều nhiệm kỳ của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta; tiếp tục khẳng định con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của chúng ta là đúng đắn, phù hợp với quy luật khách quan, với thực tiễn Việt Nam và xu thế của thời đại; đường lối đổi mới của Đảng ta là đúng đắn, sáng tạo; sự lãnh đạo của Đảng là nhân tố hàng đầu quyết định mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Cương lĩnh chính trị của Đảng tiếp tục là ngọn cờ tư tưởng, lý luận dẫn dắt dân tộc ta vững vàng tiếp tục đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới; là nền tảng để Đảng ta hoàn thiện đường lối xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong giai đoạn mới”²⁶.

Những khẳng định trên là cơ sở để Đảng ta bổ sung “lý luận về đường lối đổi mới” cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh tạo thành nền tảng tư tưởng của Đảng

và công cuộc đổi mới. Ba thành tố tạo thành một chỉnh thể nền tảng tư tưởng của Đảng vừa khẳng định sức sống trường tồn của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, vừa cho thấy một bước trưởng thành vượt bậc, phát triển quan trọng trong nhận thức và tư duy lý luận của Đảng. Bằng trí tuệ, bản lĩnh, đổi mới sáng tạo, Đảng ta đúc kết thực tiễn, phát triển lý luận, gắn chặt lý luận với thực tiễn, đặt cách mạng Việt Nam trong dòng chảy những thay đổi mang tính thời đại của thế giới để làm giàu thêm kho tàng lý luận của Đảng.

Năm là, việc bổ sung nền tảng tư tưởng của Đảng có ý nghĩa vô cùng quan trọng, đặc biệt trong giai đoạn hiện nay, khi đất nước đã trải qua gần 40 năm đổi mới với những thành tựu to lớn, toàn diện, có ý nghĩa lịch sử. Trong bối cảnh quốc tế có nhiều diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó đoán định, đất nước ta đã tạo dựng được một cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế ngày càng lớn, được quốc tế ghi nhận, đánh giá cao. Chúng ta đang chuẩn bị hành trang để tiến vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, vì hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội, trước mắt cần thực hiện thắng lợi mục tiêu đến “năm 2030, là nước đang phát triển có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; có thể chế quản lý hiện đại, cạnh tranh, hiệu lực, hiệu quả [...] Phấn đấu đến năm 2045 trở thành nước phát triển, thu nhập cao”²⁷.

“Nền tảng” là bộ phận vững chắc, dựa trên đó các bộ phận khác tồn tại và phát triển. Nền tảng tư tưởng của Đảng là những quan điểm, hệ thống tri thức lý luận cũng như thái độ, sự nhìn nhận, đánh giá đối với hiện thực khách quan một cách khoa học, đúng đắn mà trên đó những bộ phận khác của Đảng như Cương lĩnh, chủ trương, đường lối, quan điểm, thái độ... được xây dựng và phát triển²⁸.

Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo cách mạng giải phóng dân tộc, xây dựng chủ nghĩa xã hội và tiến hành công cuộc đổi mới đạt được những thành tựu vĩ đại như hiện nay đều phải dựa trên nền tảng tư tưởng. Trong sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội, nền tảng tư tưởng là chủ nghĩa Mác - Lênin. Trả lời phỏng vấn của Sácơ Phuócniô, phóng viên báo L’Humanité (Pháp), ngày 15-7-1969, Hồ Chí Minh khẳng định: “Về phần chúng tôi, chính là do cố gắng vận dụng những lời dạy của Lênin, nhưng vận dụng một cách sáng tạo, phù hợp với thực tế Việt Nam ngày nay, mà chúng tôi đã chiến đấu và giành được những thắng lợi to lớn như đồng chí đã biết. Chúng tôi giành được thắng lợi đó là do nhiều nhân tố, nhưng cần phải nhấn mạnh rằng - mà không phải chỉ nhân dịp kỷ niệm lần thứ 100 ngày sinh Lênin - chúng tôi giành được những thắng lợi đó trước hết là nhờ cái vũ khí không gì thay thế được là chủ nghĩa Mác - Lênin”²⁹. Trong công cuộc đổi mới, nền tảng tư tưởng của Đảng là chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Hiện nay, khi đất nước tiến vào kỷ nguyên mới, Đảng ta tiếp tục bổ sung “lý luận về đường lối đổi mới” vào nền tảng tư tưởng của Đảng.

Việc bổ sung “lý luận về đường lối đổi mới” là một bộ phận cấu thành nền tảng tư tưởng của Đảng chứng tỏ Đảng ta luôn luôn tự chỉnh đốn, tự đổi mới, không giáo điều, rập khuôn, biết “*tiếp thu, bổ sung một cách có chọn lọc trên tinh thần phê phán và sáng tạo những thành tựu mới nhất về tư tưởng và khoa học để chủ nghĩa, học thuyết của chúng ta luôn luôn tươi mới, luôn được tiếp thêm sinh lực mới, mang hơi thở của thời đại, không rơi vào xơ cứng, trì trệ, lạc hậu so với cuộc sống*”³⁰.

Với nền tảng tư tưởng mới được khẳng định trong Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng, chúng ta tin tưởng rằng,

“Dưới lá cờ vẻ vang của Đảng”, toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta chung sức, đồng lòng, tự chủ chiến lược, tự lực, tự cường, tự tin, tự hào dân tộc, tiến mạnh trong kỷ nguyên phát triển mới của đất nước, vì hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội ■

- ^{1, 2, 3, 4} Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VII*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1991, tr.127, 127, 127, 128.
- ^{5, 29} Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.15, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tr.630, 589-590.
- ⁶ Xem: Đảng Cộng sản Việt Nam, *Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV* (do đồng chí Lê Duẩn, Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng trình bày), Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1977, tr.10.
- ⁷ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VI*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1987, tr.125.
- ^{8, 9, 10} Hồ Chí Minh, *Sđd*, t.2, tr.304, 279, 289.
- ¹¹ Hồ Chí Minh, *Sđd*, t.11, tr.96.
- ^{12, 13} Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2001, tr.83, 84.
- ^{14, 15} Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tr.88, 88.
- ¹⁶ Quan điểm chỉ đạo thứ nhất là: Kiên định, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, lý luận về đường lối đổi mới; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; kiên định đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới; kiên định các nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Đảng; tự chủ chiến lược, đổi mới mô hình phát triển, lấy phát triển để ổn định, ổn định để thúc đẩy phát triển nhanh, bền vững đất nước, nâng cao đời sống và hạnh phúc của Nhân dân, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa (Xem: *Dự thảo Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng*, <https://baochinhphu.vn>, ngày 3-11-2025).
- ¹⁷ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng* (Tài liệu sử dụng tại Đại hội Đảng bộ cấp xã, cấp tỉnh và tương đương), Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2025, tr.25.
- ^{18, 26, 27} Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.1, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.103, 25-26, 217-218.
- ¹⁹ Xem: Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.1, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.33.
- ²⁰ *Một số vấn đề mới, quan trọng trong Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng*, <https://baochinhphu.vn>, ngày 22-10-2025.
- ^{21, 22} Đại tướng Võ Nguyên Giáp (Chủ biên), *Tư tưởng Hồ Chí Minh và con đường cách mạng Việt Nam*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1997, tr.52, 56.
- ²³ Có thể dẫn ra một số quan điểm tiêu biểu như: Cuộc đấu tranh giai cấp không diễn ra giống như ở phương Tây nên nhiệm vụ trước hết, hàng đầu là giải phóng dân tộc, giành tự do, độc lập; lập chính thể Dân chủ Cộng hòa; quy luật của cách mạng giải phóng dân tộc là đi từ giải phóng dân tộc tiến tới xã hội chủ nghĩa, v.v..
- ^{24, 30} Nguyễn Phú Trọng, *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2022, tr.37, 37-38.
- ²⁵ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2016, tr.65.
- ²⁸ Xem: Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, *Sổ tay công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới*, Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội, 2022, tr.17.